

universitātes avīze

PIRMDIENA,
1999. GADA
29. NOVEMBRIS

<http://www.lanet.lv/~luua>

№5

JAUNUMI

LU studentu korporāciju un akadēmisko vienību pārstāvji tradicionāli piedalās 18. novembra svētku gājienā no Brīvības pieminekļa līdz Brāļu kapiem

Studentus aicina piedalīties Tautas skaitīšanā Rīgā

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 1995. gada 7. februāra noteikumiem nr. 31 "Par gatavošanos kārtējai Tautas skaitīšanai" un Grozījumiem MK noteikumos Nr. 165 no 11. 05.1999. gada, kārtējā Tautas skaitīšana valstī veicama 2000. gadā un Tautas skaitīšanas programmai atbilstoša informācija vācama un apkopojama pēc stāvokļa uz 2000. gada 31. martu.

Lai nodrošinātu 2000. gada Tautas skaitīšanas kvalitatīvu veikšanu, studentus aicinām piedalīties Tautas skaitīšanā.

Interesentiem zvanīt pa tālruni: 7 366812, lūdzot Andru Jansoni.

MELITA VĪTOLA,
Rīgas pilsētas statistikas nodaļas vadītāja

AK, FUKSĒŠANA!

2. lpp. ▶

JŪSU ZINĀŠANAI

Studentu diena '99

Jau kuro gadu 17. novembrī Jelgavā tiekas visi Latvijas augstskolu atraktīvi un jautrākie studenti, lai svinēt savus Studentu svētkus. Šī svinēšana ir patiesi grandioza vārda vistiešākajā nozīmē, un ievērinības cienīgs ir fakts, ka nākamajā dienā ir oficiāla brīvdiena - Latvijas valsts neatkarības proklamēšanas gadadiena, un tas vēl vairāk pastiprina studentu vēlmi "iztrakoties".

Studentu dienu pasākumi sākas jau no paša rīta: pulksten 10.00 notika augstskolu sporta sacensības, akcija "Pasaule studenta acīm", kuru organizēja Latvijas Kristīgā studentu brālība. Taču jautrākais un studentu visgaidītākais pasākums sākās pulksten 11.30, kad Studentu klubā ieradās visu (pavisam 17) augstskolu komandu kapteiņi, lai reģistrētos, izlozētu startēšanas kārtas numuru un uzdevumu, kurš jāizpilda uz vietas. Tūlīt sekoja preses konference un kapteiņiem tika sniegta informācija par pasākuma norisi un komandu vērtēšanas kritērijiem. Pa šo laiku pārējie komandu dalībnieki gatavojās svētku gājienu. Tas sākās Jelgavas pils pagalmā, kur klātesošos svinīgi uzrunāja LLU rektors Voldemārs Strīķis, studentijas pārstāvji un goda viesi, kā arī tika nolāsiti apsveikumi no valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas un ministru prezidenta Andra Šķēles. Pēc svinīgās uzrunas augstskolu komandas un viņu līdzjutēji devās teatralizētā svētku gājienu pa Jelgavas ielām. Priekšgalā gāja pasākuma organizatori, LLU galvenie mācībspēki un pūtēju orķestris. Gājiens noslēdzās Jelgavas pilsētas kultūras namā, kur drīz vajadzēja sākties konkursam "Jautrākā un asprātīgākā Latvijas augstskola" Uz kultūras namu plūda studentu pūļi, un katrs bija gatavs atbalstīt savu komandu. Arī LU komandai ar nosaukumu "KNZ" līdzjutēji bija ieradušies sevišķi kuplā skaitā.

Kā jau bija paredzēts, pulksten 14.00 sākās konkurss. Pirmais bija mājas darbs - katrai komandai bija jāparāda savu augstskolu raksturojošs reklāmas rullītis. Rezultāti bija dažādi, un, atklāti sakot, izvēlēties labāko būtu diezgan sarežģīti. Pēc tam sekoja otrs mājas darbs par tematu "Dubļi pie zvaigznēm nelip". Šeit nu bija ko redzēt. Katra komanda citādi interpretēja šo tematu un jāatzīst, ka idejas bija visdažādākās un diezgan interesantas. Tad sekoja trešais uzdevums: bija doti dažādu TV seriālu, filmu un multfilmu nosaukumi. Komandām pēc iespējas jautrāk un asprātīgāk vajadzēja atveidot savu seriālu, filmu vai multfilmu. Savas aktierspējas lieliski demonstrēja puīši no Kultūras akadēmijas, ko pierādīja publikas nebeidzamās ovācijas. Viņu uzdevums bija TV seriāls "Nikita". Pēc šī uzdevuma žūrija devās apspriesties. Pauzi aizpildīja pasākuma ģenerālsponsors - Ūnibankas -pārstāvji. Viņu uzdevums katrai no komandām bija reklāma Studentu bankai. Pēc tam

LU Studentu padomes komanda - "KNZ"

2. lpp. ▶

ŠAJĀ NUMURĀ:

Aicina atsaukties fiziķi un fiziķes 2. lpp.

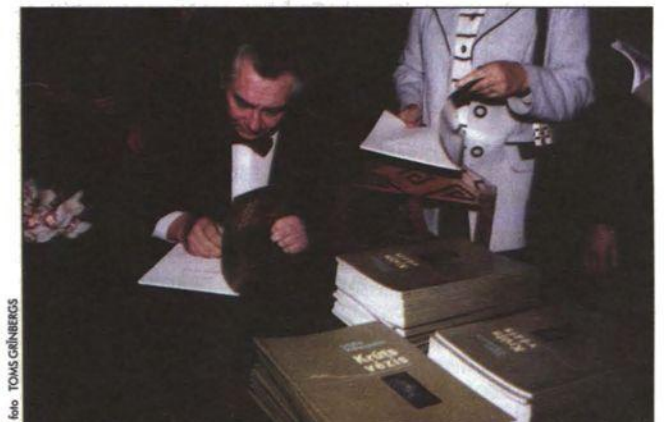
Iepazīsimies ar Hariju no Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes 4. lpp.

Par mācībām Apvienotajā Karalistē stāsta Roberts Ķīlis un Māris Santis 5. lpp.

LU studentes iegūst zelta medaļu Grieķijā 7. lpp.

SVEICAM

Pētījums par krūts vēzi

Professors Uldis Vikmanis sniedz autogrāfus

Valsts svētkos - Lāčpēša dienā arī Universitātē, Mazajā aulā bija grāmatas atvēršanas svētki. LU Medicīnas fakultātes dekāns profesors Uldis Vikmanis dažas dienas pirms savas personīgās jubilejas lasītāju vērtēšanai nodeva grāmatu "Krūts vēzis".

Grāmatas ievadā U. Vikmaņa skolotāja un padomdevēja profesore Velta Bramberga raksta: "Darba autors profesors Uldis Vikmanis izauga ar šo grāmatu no jauna aspiranta līdz katedras un klīnikas vadītājam, tagad arī Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes dekānam, un tā ir noteikta un pietiekami gara viņa mūža posma epikrīze. No saviem skolotājiem pārņemot cildenās onkoloģijas tradīcijas, kuras Latvijā iedibinājis profesors Pauls Stradiņš, U. Vikmanis konsekventi un mērķtiecīgi ir gājis šo ceļu, kas tagad izpaužas šai darbā un vieš gandarījumu ne tikai autoram, bet arī viņa vadītai pētnieku grupai, klīnikas kolektīvam un plašākā skatījumā - arī Latvijas ārstiem un sabiedrībai kopumā."

Arī citi kolēģi U. Vikmaņa kungu raksturoja kā izturētu, taktilu un humoru mīlošu cilvēku. Atzinība tika izteikta par to, ka profesors ir ne tikai teorētiķis, bet arī labs praktizējošais ārsts.

Krūts vēzis ir traģiska diagnoze un diemžēl izplatītākā onkoloģiskā patoloģija sievietēm Latvijā. U. Vikmaņa pētījums ir vērtīgs pētījums plašai sabiedrībai.

"ŪA" pievienojas sveicējiem un novēl gandarījumu darbā arī turpmāk!

ILZE BRINKMANE

JŪSU ZINĀŠANAI

Studentu diena '99

◀ 1. lpp.

pārstāvji iepazīstināja klātesošos ar Ziemassvētku loterijas noteikumiem, kuru viņi piedāvā katram studentam. Pēc tam, kā jau tas tradicionāli bijis visus iepriekšējos gadus, komandu pārstāvji teica studentiskus tostus un tukšoja alus kausu. Un tad jau ar saviem rezultātiem atgriezās arī žūrija. Pie bagātīgām balvām un tituliem tika visas komandas. LU komanda "KNZ" ieguva titulu – "Aktīvākā komanda". Tas ir tituls, kurš šādā konkursā ir augsts rādītājs. Pal-

dies viņiem par ieguldīto darbu kolosālā LU studenta tēla veidošanā! Bet galveno balvu ieguva komanda no RPIVAs. Viņu sniegtā bija redzami rūpīgas gatavošanās augļi. Gan skatītāji, gan līdzjutēji, gan komandas šķīrās jautrā un pacilatā garastāvoklī, un nebija redzams ne sarūgtinājums, ne skaudība, ne vilšanās. Studenti izklīda, lai dotos uz citiem izklaides pasākumiem turpināt svinības.

Studentu svētku programma bija piesātināta ar daudziem un da-

žādiem interesantiem pasākumiem, tādiem kā: sponsoru akcija "Prēmija katram", diska prezentācija "Mateja pasija", sadraudzība pie tējas tases ar Latvijas Kristīgo studentu brālību, svētku koncerts un ugunošana. Vakarā studenti varēja izvēlēties, kur izdejoties no sirds. Izklaidēties varēja vienlaicīgi trīs svētku ballēs un divās diskotēkās. Katram bija iespēja atrast savu mīļāko izklaides mūziku – dzezu, valsi, visdažādāko disko mūziku, kā arī grupu, kapellu un an-

samblu piedāvāto.

Studentu diena ir tikai vienreiz gadā, bet atmiņā - katru dienu. To lieliski saprot tie, kas šajos svētkos pabijuši. Jautrākais un asprātīgākais students arī skaidrā prātā ir tikpat jautrs un asprātīgs, tāpēc vietā bija šīs dienas parole - "Nekas pasaulē nav brīnīgāks par skaidru galvu!"

Jelgavā paviesojušies un savos iespaidos dalījušies
DIANA UN ĢIRTS

UZMANĪBU!

God. Fizikā un
Fizikas, Kolēģi!

Jums ir dota iespēja būt krājuma "KAS IR KĀDS LATVIJAS FIZIKĀ".

Jūsu lietas var iekļūt arī "Latvijas Fizikas vēsturisko liecību krātuvē". Atliek:

uzrakstīt paplašināto dzīves gājumu.

atnest uz topošo Fizikas vēstures krātuvī jums vairs nevajadzīgās personīgās lietas - dokumentus, fotoattēlus, grāmatas, žurnālus, rakstus, to uzmetumus, dienasgrāmatas, teorētiskā un/vai eksperimentālā darba pierakstus vai ierīces un citas lietas, iepriekš saskaņojot to ar krātuves veidotāju Jāni Jansonu.

Ar iepriekšēju pāteicību par
atsaucību - jūsu
JĀNIS JANSONS

Paplašinātais dzīves gājums

Jāsniedz izsmeļošas atbildes uz visiem punktiem šādā secībā (ja kaut kā nav, tad atzīmēt):

1. Vārds, uzvārds, dzimtais
uzvārds:

- 1.1. Dzimšanas datums un laiks:
- 1.2. Dzimšanas vieta:
- 1.3. Tautība:
- 1.4. Pilsonība:
- 1.5. Partijas piederība:

2. Tēva vārds, uzvārds, viņa
tēva vārds:

- 2.1. Dzimšanas datums un laiks:
- 2.2. Dzimšanas vieta:
- 2.3. Tautība:
- 2.4. Pilsonība:
- 2.5. Nodarbošanās:

3. Mātes vārds, uzvārds, dzimtais
uzvārds:

- 3.1. Dzimšanas datums un laiks:
- 3.2. Dzimšanas vieta:
- 3.3. Tautība:
- 3.4. Pilsonība:
- 3.5. Izglītība:
- 3.6. Nodarbošanās:
- 3.7. Miršanas dati (ja ir jau viņa saulē):

4. Skolas gaitas:

- 4.1. Pamatskolas nosaukums:
- 4.2. Iestāšanās un beigšanas datumi:
- 4.3. Vidusskolas nosaukums:
- 4.4. Iestāšanās un beigšanas datumi:

5. Mīļākie mācību priekšmeti:

- 4.5. Mīļākie mācību priekšmeti:
- 4.6. Labākie skolotāji:
- 4.7. Sasniegumi mācības, sporta, mākslinieciskajā pašdarbībā:
- 4.8. Piederība komjaunatnei, skautiem u. c. jaunatnes masu organizācijām:

6. Studijas:

6. Labākie pasniedzēji un personības veidošanas skolotāji:
7. Akadēmiskie un zinātniskie sasniegumi:

8. Publikāciju skaits (grāmatas, raksti žurnālos, publicētās tēzes, patenti), atzīmēt nozīmīgāko rakstu un citu darbu nosaukumus (*pielikumā pievienot visu publikāciju - arī populārzinātnisko un metodisko-hronoloģisko sarakstu!*):

9. Darba gaitas - laiki, vietas un
ieņemamie amati:

10. Sabiedriski politiskās un mākslinieciskās aktivitātes:
11. Fiziskā kultūra un sports dzīves gājumā:
12. Vaļasprieks:
13. Ģimenes stāvoklis laulātais(-ie), bērni, mazbērni, mazmazbērni, viņu dzimšanas/miršanas dati, izglītība, nodarbošanās:

Atļauju minētās ziņas brīvi publicēt
personīgais paraksts, datums,
pasta adrese, tālruna nr., e-pasta adrese.

Lūgums: Ja iespējams, rakstīt arī elektroniskā veidā; pievienot iespējamus fotoattēlus; adrese: LUCFI Kengaraga 8, Rīga, Latvija, LV-1063; tālrunis - 7187511; e-pasts: jansonsj@cfi.lu.lv

P.S. "Universitātes Avīze" nr. 9 1999. gadā arī rakstīja par šo tēmu.

Atļauju minētās ziņas brīvi publicēt personīgais paraksts, datums, pasta adrese, tālruna nr., e-pasta adrese.

Lūgums: Ja iespējams, rakstīt arī elektroniskā veidā; pievienot iespējamus fotoattēlus; adrese: LUCFI Kengaraga 8, Rīga, Latvija, LV-1063; tālrunis - 7187511; e-pasts: jansonsj@cfi.lu.lv

AK, FUKSĒŠANA!

Fuksene fizmatos

Fuksene fizmatos notiekta bija labākā visā Universitātē un notiekta arī visā Latvijā (iespējams, pat visā pasaulē). Es to droši varu apgalvot, jo pats tajā piedalījos. Lai neviens neapšaubītu manu vārdu patiesumu, pastāstīšu, kā tas viss notika.

Viss sākās tumšā 28.oktobra vakarā, kad pie fizmatu fakultātes varēja novērot lielu daudzumu jaunu, skaistu, gudru un visādi citādi brīnīšīgu cilvēku (pie kuriem piederēja arī šī raksta autors), kuri devās uz fakultātes pagrabu. Pēc pāris minūšu ilgas gaidīšanas viss sākās. Iesvētīšanas sākumā fuksis tika nokrāsots kaujas krāsās, jo viņam vēl tāls un grūts ceļš bija ejams. Uzreiz pēc nokrāsošanas fuksi priekšā ņēma baltā palagā ietinusi mūķene, kura draudīgā balsī aicināja fuksi atklāt savas mīlestības objektu. Ja fuksis sāpra-

ta, ko no viņa vēlas mūķene, tad viņš saņēma krustiņu uz lapiņas, ja nesaprata, tad saņēma krustiņu uz pieres. Arī tas vēl nebija viss - lai izklūtu no mūķenes celles, fuksim vajadzēja šķērsot istabu, kurā viens pie otra karājās plaši lietoti gumijas izstrādājumi, pilni ar ūdeni, reti kurš tika cauri sauss. Pēc dvēseli mokošās grēksūdzes fuksim jāva iemalkot pienu. Deva arī pienā mērcētu baltmaizi, tikai nevis mutē, bet aiz krekla. Uzreiz pēc piena dzeršanas fuksim "piesītās" ļoti laipni cilvēki, kuri glaimīgās balsīs aicināja fuksi piesēst un parunāt par dzīvi. Kad fuksis apsēdās, viņu aicināja arī apgulties. Tā kā visiem ir zināms teiciens: "Guļošos nesit", tad fuksis arī apgūlās. Neviens jau arī nesita, tikai izrādījās, ka fuksis ir apgūlies gumijas laivā, kura bija pilna ar ūdeni. Tekošs un pilošs fuksis devās tālāk. Pirms nākošā posma fuksim bija vajadzīga sevišķa drosme, to iegūt mums visiem zināmā veidā palīdzēja vecākie studenti. Tad fuksim tika aizsietas acis un viņš uzsāka pēdējo posmu iesvētīšanas rituālā. Fuksis tika bīdīts gar sienām uz priekšu un atpakaļ, līdz viņam lika uzkāpt uz galda un stāvēt. Tikko fuksis atslābināja saspringtos muskuļus, sekoja grūdiens un straujš brīvais kritiens, kas beidzās mīksto matračos. (Vēlāk izrādījās, ka šī atrakcija bija guvusi vislielāko atzīnību fuksejamo vidū.) Pēc kritiena fuksis pa gaiteni aizrāpoja līdz ārsta kabinetam, kur viņu sagaidīja laipns sanitārs, kura izskats nemaz neliecināja par tām šausmām, kas fuksi gaidīja kabinetā, no kura brīžiem bija dzirdami aplāpēti klie-

dzieni. Tikai tad, kad fuksis tika ārsta kabinetā, viņš saprata, ka visi iepriekšējie pārbaudījumi ir bijuši tīrās bērnu spēles attiecībā pret to, kas viņu sagaidīja tagad. Aplūkojot ārsta amata rīkus, uzreiz kļuva skaidrs, ka viņš ir plaša profila speciālists. Uz galda bija viss, sākot ar milzīgu nazi, beidzot ar donoru nodotām asinīm, kuras tika izmantotas neveiksmīgu operāciju labošanā. Izdarīgais "doktors Aikāsāp" atbrīvoja fuksi no sasāpējuša apendicīta, pārbaudīja muskuļu reakciju ar pieklājīga izmēra veseri un dažus fukšus atbrīvoja no viņu lepnuma un goda. Tad asiņojošais fuksis (ārsts paskaidroja, ka griezumam vietas nevajag aizsūt, ar laiku tās aizdzīstot) tika ielaists lielā zālē, kur viņš varēja gaidīt pārējos. Kad visi fukši bija veiksmīgi tikuši cauri iesvētību jaukumiem, sekoja zvērests. Savukārt zvērestam sekoja mežonīgs skrējienis uz kopmītnēm, jo, raugi, kas ātrāk skrien, tas ātrāk tiek dušās.

Visiem iesvētību jaukumiem nebūtu jēgas, ja tam visam nesekotu kārtīga ballīte, kuras laikā fukši rādīja priekšnesumus par tēmu "Sarkangalvīte un vilks".

Lūk tā notika šī gadu tūkstoša labākā iesvētīšana. Esmu pārliecināts, ka Jūs, cienījamais lasītāj, man pilnībā pievienojaties un nākošgad

sekosiet manam piemēram, iesniedzot dokumentus, lai iestātos Fizikas un matemātikas fakultātē un kļūtu par liecinieku vēl labākam iesvētīšanas rituālam.

ANSIS
(fuksis)

ATKLĀTA VĒSTULE

Par trešās tūkstošgades sākumu

Populārzinātniskā gadalaiku izdevuma "Zvaigžņotā Debess" atklātā vēstule par trešās tūkstošgades sākumu.

"Zvaigžņotās Debess" redakcijas kolēģijas locekļiem ļoti bieži ir jāatbild uz interesentu jautājumiem un jāskaidro, kāpēc Latvijas televīzijā, radio un presē, un pat valsts oficiālo pārstāvju izteikumos par trešās tūkstošgades sākumu tiek pēc būtības aplam uzskatīts 2000. gads. Tāpēc mēs kā izglītojoša izdevuma veidotāji uzskatām par sa-

vu pienākumu pret sabiedrību vērsties pie jums - Latvijas valsts un masu saziņas līdzekļu vadītājiem.

Uzsaucot tostus 1999. gada 31. decembra pusnaktī jaunā - 2000. - gada sagaidīšanai, kas pats par sevi ir iespaidīga un nozīmīga kristīgās ēras jubileja, nemaldināsim pilsoņus ar jaunās - trešās - tūkstošgades sākšanos, jo:

1) secības aprakstīšanai līdz pat XIX gadsimta beigām izmantoja naturālos skaitļus 1, 2, 3 utt.;

2) kristīgajā ērā gadi sākas ar 1 (nevis 0);

3) trešā tūkstošgade (2001 - 3000) nevar sākties, pirms nav beigusies otrā (1001 - 2000)!

Šim jautājumam "Zvaigžņotā Debess" tika pievērsusi uzmanību jau 1996. gada rudens numurā, un plašāka informācija par laika skaitīšanu ir atrodamā "Zvaigžņotās Debess" š. g. rudens laidienā.

Vēlot veiksmīgu otrās tūkstošgades pēdējo - 2000. - gadu, "Zvaigžņotās Debess" redakcijas kolēģija:

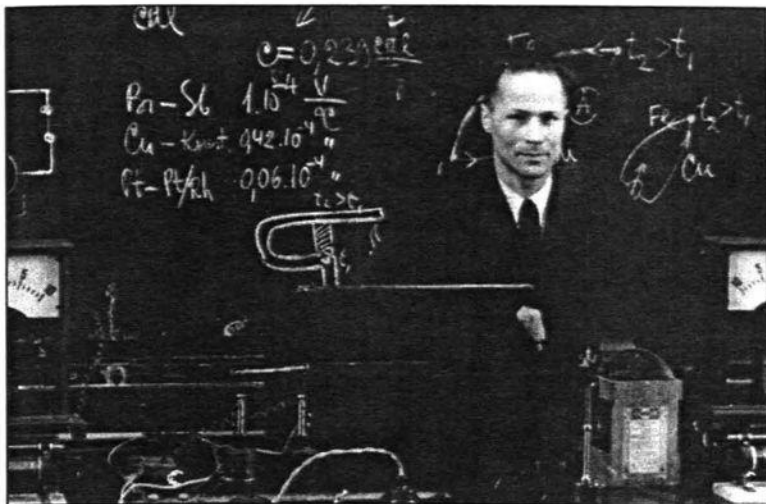
atbildīgais redaktors LZA koresp. loceklis Dr. phys. A. Balklavs-Grinhofs;

atbildīgā redaktora vietnieks Dr. habil. math. A. Andžāns;

atbildīgā sekretāre I. Pundure; locekļi: LZA Dr. astron. h. c. Dr. phys. A. Alksnis, M. Gills; Dr. phil. R. Kūlis, Dr. phys. T. Romanovskis, Dr. phys. L. Roze, Dr. ped. I. Vilks.

LU - 80

Ludviga Jansona 90 gadu atcere

LU fizikas docents Ludvigs Jansons vada lekciju elektrostatikā 1943. - 44. m.g.

Jānis Jansons rāda savai tēvai Ludvigam Jansonam pulksteni piemiņas izstādē Cietvielu fizikas institūtā

Ludvigs Jansons ir LU pirmās paaudzes absolvents un Latvijas fizikas tēva, LU Fizikas institūta dibinātāja 1919. gadā doc. Friča Gulbja (1891-1956) ļoti sekmīgs skolnieks. Pēc 1944. gada traģiskajām pārmaiņām L. Jansons turpināja savu skolotāja 25 gadu raženo darbu LU. Kaut gan viņa dzīve pēkšņi aprāvās jau 1958. gada 12. maijā, L. Jansons pats un kopā ar darba biedriem padarījis ļoti daudz laba. Atzīmēsim galveno:

1. Atjaunoja kara beigās izpostītās fizikas laboratorijas Kronvalda bulv. 4 un izveidoja de facto LU Fizikas un matemātikas fakultāti (dibināta de jure 1940. g.). Tā kļuva par vienu no Universitātes spēcīgākajām fakultātēm.

2. Daudzkārvoja fiziku studējošo skaitu, salīdzinot ar pirmskara laiku.

3. Dibināja un izveidoja Eksperimentālās fizikas katedru un Latvijas Zinātņu akadēmijas Fizikas institūtu. Uz to pamatiem turpmāk attīstās visa Latvijas eksperimentālā un lietišķā fizika.

4. Izveidoja fizikas katedras Rīgas Skolotāju institūtā un Latvijas Valsts Pedagoģiskajā institūtā (vēlāk pārdēvēts par Rīgas Pedagoģisko institūtu). 1958. gadā to pārceļ uz Daugavpili un tagad sauc par Daugavpils Pedagoģisko universitāti.

5. Uzsāka un pilnveidoja skolnieku ikgadējās fizikas olimpiādes un fakultātes "Atvērto durvju dienas", dažādos pasākumos iesaistot plašu dalībnieku loku no visiem novadiem.

6. Vienmēr sludināja fizikas atziņas, it īpaši skolās un skolotāju kvalifikācijas celšanas kursos. Publicēja daudzus populārzinātniskos rakstus un grāmatu "Pusvadītāji un to izmantošana". Sarakstīja mācību grāmatu "Fizikas praktikums"

(1947. g.). Tās papildinātie un atkārtotie izdevumi vēl joprojām kalpo par mācību pamatlīdzekļi.

7. Palīdzēja daudziem ražošanas uzņēmumiem jaunas tehnoloģijas ieviešanā.

8. Kopa fizisko kultūru un sporta spēles, iesaistot citus cilvēkus. Deva atzinības kausus sportiskākajām studentu un darbinieku grupām.

9. Veidoja lielu un stipru ģimeni: 4 bērni, 9 mazbērni, un tagad jau ir 15 mazmazbērni.

Ar doc. L. Jansona dzīves gājumu un devumu var sīkāk iepazīties populārzinātniskā žurnāla "Zvaigžņotā Debess" rudens laidienā.

Ludvigs Jansons piedzima 1909. gada 29. oktobrī. Šogad, pēc 90 gadiem šajā datumā Latvijas Fizikas biedrība un Jansonu dzimta sarīkoja plašus piemiņas pasākumus.

Godināšana sākās ar svētbriņķi pie Ludviga un Almas Jansonu mūža mājām I Meža kapos. Jaunākais dēls Jānis (vecākais dēls LU fizikas prof. Māris Jansons jau kopš 1967. gada rudens arī guļ kapos vecāku tuvumā) iesāka svētbriņķi, uzaicinot klātesošos nodziedāt L. Jansona ģimenes dārgāko dziesmu - "Dievs, svēti Latviju!". Pēc himnas skaņām atmiņu un pateicības vārdus teica daudzie atnācēji un kapa vieta pakāpeniski pārklājās ar skaistiem rudens ziediem.

Svinības turpinājās LU Cietvielu fizikas institūtā. Pirmais tosts bija veltīts L. Jansona nerimtīgajam darbošanās priekam. Tā nobeigumā klātesošie nodziedāja Jansonu dzimtas mīļāko dziesmu - "Nevis slinkojot un pūstot". Otrais tosts sumināja L. Jansona skolotājus un darbības vietas. Īpaši tika atzīmēti tie, kam nebija lemts atgriezties dzimtenē, nodziedot dziesmu "Pie tēvu zemes dārgās ķeris klāt".

Jānis Jansons un viņa dēls Ludvigs L. Jansona 90 gadu atceres svinībās klātesošajiem rāda siltuma - elektrības pusvadītāju pārveidotāju

Vienam no L. Jansona mazmazdēliem Jānim Ludvigam Bērziņam-Bērziņim tieši šajā dienā arī ir dzimšanas diena - apritēja apaļi 6 gadi. To atzīmēja, viņu 6 reizes uzšūpojot līdz griestiem. Visiem bija liels prieks par dūšīgo pēcteci.

Tad dēls Jānis izstāstīja L. Jansona dzīves gājumu no viņa piezīmēm, līdztekus rādot ar datorprojektoru fotoattēlus (apm. 50). Viņš sāka ar Ludviga vecotēvu K. Jansonu un vedomāti, sauktu par Māmuliti, bet nobeidza ar ģimenes kopējo attēlu. Pēc tam klātesošos L. Jansona darba biedrus, skolniekus un paziņas iepazīstināja ar kuplās dzimtas 25 atnākušajiem pārstāvjiem, sākot ar meitu Sarmu Ozolu (LU Svešvalodu fakultātes angļu valodas ilggadējo pasniedzēju) un beidzot ar vienu no visjaunākajiem mazmazbērniem - četrgadīgo Līgu Britāli. Viņas vecāki astrofizikā Aija un Jānis kādu

laiku arī bija LU darbinieki (Astronomijas observatorijā).

Svinību noslēguma posmā tika atklāta L. Jansona personīgo lietu izstāde. Par ekspozīciju galvenajos vilcienos hronoloģiskā kārtībā izstāstīja Jānis. Lielu interesi klātesošajos L. Jansona skolniekos izraisīja viņu studiju laika fotoattēli, kurā ir diplomdarbi, kā arī pirmie LU izaudzētie lieli, tīrie un ar dažādiem piejaukumiem leģētie sārma metālu halogenīdu kristāli. Tika demonstrēta pusvadītāju ierīce, kas pārveido siltumu elektrībā (kā piemēru rādot sveces starojuma pārvēršanu mirdzdiodes spīdēšanā), kā arī ļoti vienkārša L. Jansona pašizveidotā ierīce, ar kuru saules gaismā, lauku apstākļos un tikai ar acīm var pētīt dažādu atrastu priekšmetu luminiscenci.

Sarīkojuma izskaņā visi bija ļoti gandarīti par redzēto un dzirdēto. Arī nākošajās dienās daudzi vēl atkārtoti izteica sirsnīgu pateicību. Īpaši prieks, ka izdevās vienkopus sapulcināt lielāko daļu no jaunākās un visjaunākās paaudzes L. Jansona radiem un dot viņiem patiesu un dziļāku ieskatu arī no citu līdzcilvēku pieredzes un atmiņām par Ludvigu Jansonu un Latvijas Universitāti.

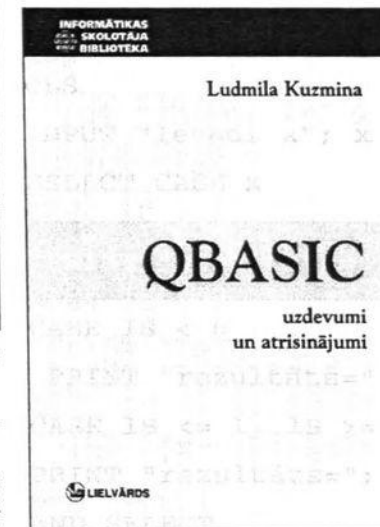
JĀNIS JANSONS,
LU Cietvielu fizikas institūts

Darbvietas adrese:
Ķengaraga ielā 8, Rīgā, Latvijā,
LV-1063;
tālrunis: 7187511;
e-pasts: jansonsj@cfi.lu.lv.
Dzīves vietas adrese:
Strēlnieku ielā 15 dz. 11, Rīgā,
Latvijā, LV-1010;
tālrunis: 7331985

JAUNUMI

Grāmata programmētājiem iesācējiem

Sērijas INFORMĀTIKAS SKOLOTĀJA BIBLIOTĒKA pirmais izdevums - Ludmila Kuzminas "QBASIC uzdevumi un atrisinājumi".

Šis izdevums ir uzdevumu krājums programmēšanas valodai QBASIC. Tas nostiprinās prasmes un iemaņas tiem, kas sāk iepazīt programmēšanu.

Izdevumā ievietoti vairāk kā 200 uzdevumi ar atrisinājumiem, kā arī īss to operatoru apraksts, ar kuriem uzdevumi veicami.

Grāmata domāta visiem, kas vēlas apgūt programmēšanas valodu QBASIC - studentiem, skolotājiem, skolēniem, kā arī izmantojama informātikas pilnveidošanā un patstāvīgai programmēšanas apguvei.

Stipendiju konkursi

Sorosa dibinātā Centrālās Eiropas universitāte/CEU/izsludinājusi stipendiju konkursu studijām magistratūrā un doktorantūrā. Studijas notiks Budapeštā un Varšavā.

Kā informē Sorosa fonda Latvija Izglītības informācijas centrs, CEU piedāvā studiju programmas ekonomikā, vides zinātnē un politikā, dzimtes studijās, vēsturē, starptautiskajās attiecībās un Eiropas studijās, jurisprudencē, politikas zinātnē, viduslaiku, nacionālisma un Dienvidaustrumu Eiropas studijās un socioloģijā.

Visus nepieciešamos dokumentus pretendentiem jāiesniedz līdz 2000. gada 14. janvārim.

Savukārt profesionāļiem humanitāro un sociālo zinātņu nozarēs CEU izsludinājusi stipendiju konkursu t.s. Vasaras skolas programmā. Mācības notiks Budapeštā divas līdz četras nedēļas. Šis programmas mērķis ir pulcēt dažādu valstu pārstāvjus, rosinot viņus strādāt pie kopīgiem projektiem.

2000. gada vasarā tiks piedāvāti šādi kursi: arhīvi, kultūras antropoloģija, kultūras studijas, ekonomika un vide, ekonomika un jurisprudences, ekonomika un Eiropas studijas, izglītība, dzimtes studijas, cilvēktiesības, starptautiskās attiecības, jūdaikas studijas, jurisprudences, bibliotēkas, viduslaiku studijas, politikas zinātnē, sabiedrības politika, reliģija.

Aicināti pieteikties pretendenti, kuriem ir augstākā izglītība un labas angļu valodas zināšanas. Vasaras skolas dalībniekiem tiks segti transporta, mācību un uzturēšanās izdevumi, veselības apdrošināšana. Par redzēto arī neliela summa grāmatu iegādei.

Pieteikumu anketas un informāciju par CEU var saņemt Sorosa fonda Latvija Izglītības informācijas centrā, Raiņa bulv. 19, 243. telpā.

JAUNUMI

Ne tikai tālākizglītība

Bibliotēku darbinieku tālākizglītības centrs oktobrī nosvinēja savu gada darba jubileju, bet decembrī gatavojas savai 1. juridiskajai dzimšanas dienai.

Centrs izveidots kā Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātes Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes nodaļas struktūrvienība publisko un zinātnisko bibliotēku visu kategoriju darbinieku tālākizglītības realizēšanai. Galvenie darbības virzieni ir lekciju, kursu un semināru organizēšana, sadarbība ar bibliotēku un informācijas darba speciālistiem, radniecīgajām izglītības struk-

tūrām Latvijā un citās valstīs.

BDTC kursu un semināru piedāvājums ir ļoti plašs un piesaista ne tikai savas nozares darbiniekus, bet arī plašu interesentu loku: piedāvā izkopt savu runas kultūru; veidot savstarpējo saskarsmi; apgūt personālvadību; sekot jaunumiem informācijas pakalpojumos; iepazīt lietišķo informācijas dienestu veidošanas pamatprincipus. Ja padomā kāds projekts, tad nepieciešamās iemaņas arī var iegūt šeit. Klausītāju vidū lielu atsaucību ieguvuši kursi "Automatizētā informācijas meklēšana" un "Interneta informācijas sistēmas un

WWW lapu dizains".

Studentus, kas izstrādā studiju, bakalaura un maģistra darbus vai vēl tikai domā par šāda darba uzsākšanu, centrs aicina apmeklēt kursus "Pētniecības darbu izstrāde un noformēšana". Piedaloties šajosursos, jūs uzzināsiet, kā izvēlēties un pētīt tematu, sastādīt pētniecības darba programmu, ātrāk un precīzāk atrast literatūru un citus informācijas avotus, kā noformēt to atbilstoši pētniecības darba prasībām.

Mācības notiek modernā iekārtotā auditorijā un datorklasē Rīgā, Terbatas ielā 75.

Centrā laipni gaidīti visi intereenti, bet jo īpaši studenti un pasniedzēji, kuri vēlas izmantot datoru, skeneri, krāsu vai lāzerprinteri, kopēt. Mūsu pakalpojumu cenas ir ļoti saistošas.

Pieteikšanās un informācija pa tālruni: 7312807, el. pasta adrese: bdtc@latnet.lv

GUNITA EBERTĒ
Bibliotēku darbinieku
tālākizglītības centra
studiju metodiķe

IEPAZĪSIMIES

Viens no mums

Lasām dažādas intervijas ar ļoti populāriem un mazāk populāriem ļautiņiem Latvijā un citur. Un ne mazāk interesanti vai pat interesantāk ir uzzināt, ko domā līdzīgi, respektīvi, tie, kas mūsdienās mūsu Alma mater.

Parunāties par šo un to esmu aicinājusi Hariju, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē studējošu magistrantu. Apskaužama ir Harija spēja visu tvert ļoti optimistiski un filozofiski, pie tam uz pavisam parastām lietām viņš spēj skatīties ļoti netradicionāli, it kā pasmiedamies.

Zinot, cik mūsdienā skolotāju rindās maz ir vīriešu, bija interesanti noskaidrot – kā tas tā var būt – Harijs un jau diplomēts pedagogs.

- Kāda ir tava attieksme pret nākotni, karjeras veidošanas iespējām?

- Droši vien, ka man karjera ir, bet es neesmu karjerists. Pretējā gadījumā, iespējams, ka no profesionālā viedokļa tik neizdevīgā vietā, strādājot specialitātē, kur nopelnīt neko nevar, es nemācītos. Mācos daļēji inercēs dēļ. Bakalaurs ir, magistrs kā loģisks turpinājums.

- Vai būs studijas doktorantūrā?

- Nezinu, vai tā "inerce" saglabāsies!

Faktiski jau man nav karjeras tra-

dicionālā izpratnē, - kaut kas ir izprātots, tam loģiski seko tas, tas, tas. Tā nav.

- Saisti savu turpmāko dzīvi ar pedagoģiju?

- Diezgan pagrūti... Domāju, tagad it kā jāiet strādāt. Skola blakus mājām... (Mūsu sarunu pavada ironiski smieklī, tā sakot – pasmeļies par sevi pats! – Z.S.) It kā varētu iet, taču maz maksā. Katrā ziņā gribētu saņemt mazliet vairāk. Bez tam man primārais ir nevis pedagoģija, bet māksla. Protams, magistratūrā mācoties, māksla ir pašā ziņā.

- Kaut ko dari šajā jomā?

- Nu jā, daru. (Viltīgi smaidis, kuram seko tikpat viltīga atbilde.) Daudz domāju... Man it kā gleznošana ir tā, kas iznāk. It kā laiks tam būtu, bet nav darbnīcas, vietas, kuru vari šmucēt. Idejas ir, bet vajag materiāltehnisko bāzi. Audekli dārgi, laika problēma.

- Neesi vēlējies iesaistīties mākslinieku apritē?

- Nav jau nekāda problēma, ej un saisties. Tas pats laika jautājums. Zināma, pusformāla aprīte jau notiek. Nu ko nozīmē kopīga mākslinieku brālība – vai tā ir kopīga dzeršana, vai kopīga izstāžu taisīšana. Parasti jau, ja tā ir kopīga dzeršana problēmu vispār nav, vajadzīgs tikai mazliet naudas, par ko dzert. Bet, ja gribi kaut ko gudrāku – jābūt darbiem.

Pēdējos divus gadus man vēl nav tādās gleznas, ko varētu izstādīt. Parasti tā izstādīšanas vieta neprofesionāliem māksliniekiem, kāds es arī esmu, jo neesmu beidzis Mākslas akadēmiju, ir Pasaku māja "Undīne".

- Tur tu iesaisties?

- Jā, bet nu pēdējos divus gadus neko neesmu veicis. Es tur aizbraucu, parunāju.

- Kapēc gan izvēlējies mākslas pedagoģus?

- Es tur neko daudz nevēlējos. Bija divas alternatīvas – vai nu akadēmija vai zīmēšanas skolotājs apkārtnē – Rīga – Jūrmala. Nu – viss. Akadēmijā netiku, tiku šeit.

- Nenožēlo, ka šeit mācījies, mācies?

- Nenožēloju, nu ko man nožēlot?! Ja mācības maksātu kādus 500Ls...?

Arī lekcijas, man šķiet, ir interesantas, piemēram, kursi, saistīti ar kultūras vēsturi, un vēl daudz kas cits.

- Vai ar vecajiem kursa biedriem satiecies, vai esat izklīduši pa pasauli kur nu kurais?

- Pēdējoreiz pagājušajā gadā satiekamies. Galīgi pazuduši jau nav. Satiekamies, saskrienamies.

- Kā pašlaik savieno studijas ar privāto dzīvi?

- Ļoti labi savienojū! Vienreiz ne-

dējā atbraucu, un vienalga nav laika izdarīt visu, ko vajag! Ļoti labi savienojū! Vienalga nav laika – nozīmē, ka grūti ir pašam ķerties tagad klāt pie maģistra darba, patstāvīgi strādāt.

- Cik daudz laika tev būtu vajadzīgs, lai uzrakstītu maģistra darbu?

- Man daudz laika nevajag. Grūti un ilgus liekas sagatavošanas process, jebkuram darbam. Man ir nepieciešama speciāla darbnīca...

- Mājās speciāla maģistra istaba?

- Istenībā jā, norobežota no visām dzīvojamām istabām. Ir nepieciešama speciāla atmosfēra un vajag jau arī tikai gribēt, tad jau viss ir OK.

Man, piemēram, ļoti nepatīk braukt uz "lielajām" Rīgas bibliotēkām. Patīk tās bibliotēkas, kas ir Jūrmalā. Tur gan nekad grāmatu nav, bet vari staigāt gar plauktiem, paņemt, aptaustīt.

Es neesmu fanātisks savā profesijā, man rūp rezultāts, bet neesmu gatavs maksāt augstu cenu par to. Būt, piemēram, par mākslas skolotāju, ir ļoti grūti. Ideālajā variantā viņš pats mājās nodarbojas gan ar gleznošanu, gan zīmēšanu, tā ir laikietilpīga, brīžiem dārga. Tad viņam vēl jāgatavo stundas, jābūt arī lietas kursā par visām jaunākajām metodikām un finālā – 50Ls (!) uz rokās...

Nu nav "riktīgi"! Esmu iesaistījies "murgainā" profesijā...

- Cik liela nozīme tavā dzīvē ir naudai?

- Nu tieši tāda, kāda ir! Darbojas jauka proporcija – jo naudas ir mazāk, jo tās nozīme lielāka, jo vairāk – jo nozīme mazāka.

- Tavs dzīves moto?

- Mans mērķis ir process. Ja uzstādu mērķi un to nesasniedzu, esmu vismaz apmierināts, ka process ir bijis.

- Uzstādi cēlus, lielus mērķus, vai tev pietiek ar maziem mērķiem?

- Manuprāt, šis moto attaisno mērķi kā tādu, paskaidro to, jo visi pārējie nav mērķi, bet ir uzdevumi. Mēs cināmies ar uzdevumiem, bet mērķus līdz galam neapzināmies. Tāpēc process būtu mans mērķis.

- Esi Universitātes patriots?

- Neesmu, man nav kreklīņa!... Bet, ja nopietni – esmu, Universitātē tomēr limenis ir augstāks nekā, piemēram, institūtā.

Gribētu tev, Harij, novēlēt – nezaudēt savu lielo optimismu un prasmi uzturēt labu sarunu. Un nepaies nemaz tik ilgs laiks, kad jau varēsi lepoties ar maģistra diplomu un, man šķiet, lūkosies pēc nākamā pakāpiena! Lai tev izdodas!

ZANE STRODE

"Es esmu egoists"

Pēc gadu ilgām studijām Londonā Oukhilas koledžā mājās atgriezies MĀRIS SANTS, Latvijas Ēv. Luteriskās baznīcas mācītājs, Onkoloģijas centra Paleatīvās nodaļas kapelāns. Studijas noslēgušās ar maģistra darbu "Visaptveroša kristīga pieeja veselībai, dzīvībai un diagnostikai". Tajā izstrādāta sistēma, kas palīdz noteikt cilvēka garīgās dzīves problēmjaudājumu.

Māris Sants pārvērtības Anglijā

- Kāpēc izvēlējāties tieši šo koledžu? Kas bija tā "maksķere", uz kuras uzķērāties?

- Tur bija īsti konservatīvi kristieši, kas nopietni uzticas Bībelei, bet tajā pašā laikā aktīvi piedalās sabiedrības dzīvē. Viņi nav norobežojusies no pasaules. Savu kristietību viņi realizē pavisam praktiskā veidā. Galvenais princips tur ir tāds – būt baznīcas cilvēkam, bet dzīvot pasaulei, redzēt, kur es varu palīdzēt. Mans darba vadītājs, piemēram, ir Kristīgo demokrātu līderis Lielbritānijā. Viņš ir sarakstījis ļoti daudz grāmatu, un tās visas ir saistītas ar sabiedrību. Tas, ko viņš raksta par laulību, par draudzību, dažādām attiecībām no kristīgā viedokļa, runā uz mani ļoti stipri.

- Kā jūs atradāt savu tematu?

- Kad aizbraucu uz Angliju, man nebija ne jausmas, par ko rakstīt. Bet tas, ka gribu rakstīt kaut ko saistībā ar medicīnu, man bija skaidrs, jo astoņus gadus esmu kapelāns; sākmā Gailēzerā, tad Stradiņos, līdz nonācu šeit, Onkoloģijas centrā, un mani interesē, kā teoloģija var runāt medicīnā.

Vispirms es uzrakstīju eseju, kuru vēlāk, arvien vairāk iedziļinoties garīgās diagnostikas jautājumos, arvien paplašināju, līdz tā kļuva par manu maģistra darbu.

Strādājot slimnīcā, visu laiku jutos mazliet neadekvāti, jo nespēju norobežot šīs lietas – psiholoģisko palīdzību no fiziskās palīdzības un garīgās aprūpes. Kad slimniekam gribējās dzert, es pasniedzu glāzi ūdens vai pats masēju, ja vajadzēja, bet sevi domāju, vai es nejaucos sfērās, kuras absolūti nav manējās. Es taču esmu mācītājs! Līdz sāku domāt, ka laikam tas tā man šobrīd no Dieva dots – redzēt visu cilvēku kopā.

Tagad esmu pārliecināts, ka cilvēks nav miesas, gara un dvēseles savienojums kaut kādā nesaprotamā kārtā, bet gan reizē miesa, gars un dvēsele. Tie ir cilvēka dažādi aspekti. Jebkurā brīdī cilvēks ir viss, un nevar neko darīt tikai ar dvēseli, neskarot miesu un garu, tāpat kā nav iespējams aprūpēt tikai miesu, un tāpat arī garu. Viss iet kopā. Visām lietām cauri. Cilvēks negrēko tikai ar miesu. Pirms viņš kaut ko ir darījis, viņš domā un jūt.

- Tas nozīmē – cilvēks jaskata kopsakarā?

- Absolūti, bet, no šāda viedokļa vērtējot, Latvijā medicīna cilvēku šķēļ – psihologs rūpējas par dvēseli, mācītājs rūpējas par garu, un dakters rūpējas par to "zemāko" – par miesu. Es domāju, mums varbūt ir jāsāk skatīties plašāk.

- Vai rakstot bija kādi negaidīti pavērsieni, jauni atklājumi?

- Jā, bija divas lietas, par kurām mans darba vadītājs sacīja – tas ir kaut kas pilnīgi jauns. Pirmkārt, atziņa, ka slimība ir duālisms. Tas nozīmē – ja cilvēks noliedz vai nu savu miesu, vai garu, vai arī pretstata miesu un garu, viņš sevi inducē slimību.

Bez tam es arī izveidoju sistēmu, pēc kuras noteikt jeb diagnosticēt cil-

vēka garīgās dzīves problēmjaudājumu.

Ja kādreiz cilvēks ir smagi slimis un viņa ārstēšanas process neiet uz priekšu, gadās, ka viņš, pats to īsti neapzinoties, grib būt slimis. Jo dzīve ir tik grūta, ka vieglāk ir būt slimam, kad pašam nav jācinās par savu eksistenci un visi nes pukītes, un žēlo.

Nē, viņa slimība nav iedomāta, tā ir pilnīgi reāla, pat vēzis var rasties, ja cilvēks grib būt slimis.

- .. un cilvēku, kas ilgi slāpis pēc atziņas, pēc sirsniņas, pēc mīlestības, citi pēkšņi ievēro?

- Jā, un tad pati galvenā lieta ir pašam to iekšēji atzīt. Tas ir grūts darbs, kamēr cilvēks līdz tam nonāk, pats pārliek akcentus un sāk tiekties pēc mīlestības tiešā veidā. Tur nekas nesanāks, ja es iebelzīšu pa pieri kā ar āmuru: tu pats esi vainīgs pie savas slimības. Bet, kad šis aspekts ir izrunāts, proti, ka cilvēkam vajag nevis gulēt slimam un vārgam, lai citi viņu žēlo, bet gan mīlestības attiecības, tad pēkšņi slimība atkāpjas.

Vajadzība pēc mīlestības – tas ir tikai viens aspekts. Bet ir vēl virkne citu, kas palīdz novērtēt cilvēka dvēseles komfortu, neatkarīgi no viņa konfesijas piederības.

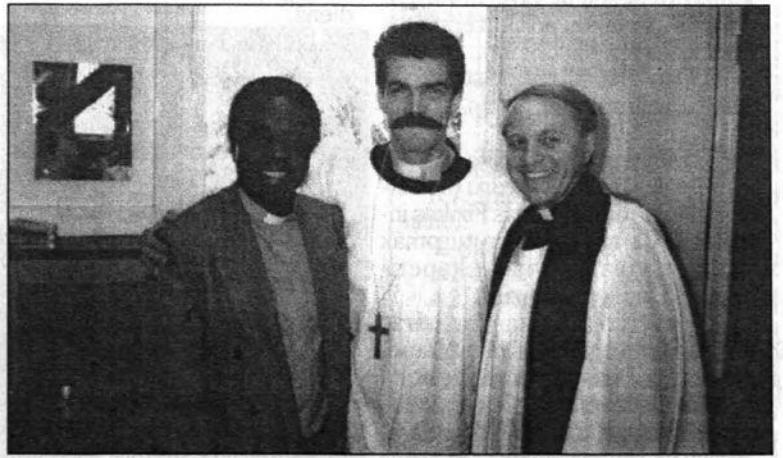
Mēs varam mēģināt izvērtēt, kādas ir cilvēka attiecības ar Dievu, vienalga, vai viņš ir ticīgs, vai neticīgs. Kādas ir viņa attiecības ģimenē, ar apkārtnējiem? Teiksim, vai man ir tuvi kādi citi cilvēki? Vai es apzinos sevi kā sabiedrības locekli? Vai es mīlu? Vai apzinos savu latviskumu? Tas arī ir ļoti plašs garīgs virziens. Ja es, piemēram, neapzinos sevi kā latvieti, man ir ļoti nopietns garīgs defekts.

- Tādā cilvēkam jāapzinās savu piederību noteiktam lokam – ģimenei, draudzei, tautai, kultūrai.

- Tai pašā laikā jāprot ar cieņu izturēties pret citām kultūrām. Es apzinos sevi kā latvieti, tomēr mani ļoti interesē japāņu haikas. Vai holandiešu glezniecība.

Tāda pieceja stiprina – ja jau mēs pieņemam citus, tad tas attiecas arī uz mums pašiem. Un otrādi. Ja esam mierā ar sevi, mēs spējam pieņemt arī citus. Tā mēs tiekam galā ar mazvērtības kompleksiem.

Latviešiem nav iemesla justies

Māris Sants (vidū) ar kolēģiem Lielbritānijā

mazvērtīgiem. Lielbritānijā, piemēram, vidusmēra cilvēks nelasa dzeju, bet pie mums pirms kāda laika gandrīz jebkurš bija lasījis pēdējo Ziedona krājumu, un divas tirdzniecības plāpāja par to, ko Ziedonis tur raksta.

-Ko reāli dod šī jūsu izstrādātā shēma?

-Tā ir shēma man pašam, manai loģikai. Tā palīdz man "noķert" to galveno jautājumu, kas cilvēku moka, un pēc tam strādāt vajadzīgajā virzienā. Es esmu egoists. Es priekš sevis to darīju.

-Vai Londonā bijāt arī klīnikās?

-Londonā es sēdēju bibliotēkās, staigāju pa lietoto grāmatu veikaliem un "rakos" pa Internetu.

-Lai to darītu, jābrauc uz Londonu?

-Tomēr jā, jo Latvijā nav literatūras. Bez tam vajadzīgs arī laiks, kad tu esi prom no saviem pienākumiem.

-Vai Londonas klīnikās pamānījāt ko būtiski atšķirīgu, salīdzinot ar Latviju?

-Paleatīvā aprūpe, kur strādā ar mirstošiem cilvēkiem, Londona ir mums stipri vien priekšā – viņiem ir daudz lielāka pieredze. Tur roku rokā strādā kapelāns, psihologs un sociālais darbinieks. Līdz ar to aprūpe ir vispusīga, cilvēku nesadala "pa fragmentiem" – te būs dvēseles, temiesas aprūpe. Bet parastajā aprūpē mēs Latvijā esam krietni pārāki – pie mums ārstiem ir cita attieksme pret

pacientu. Londonā starp ārstu un pacientu ir pircēja un pārdevēja attiecības. Tur pārdod pakalpojumu, un līdzi nāk vienaldzība... Ja cilvēkam šodien sāp zobis, viņam jāciešas divas divas trīs, kamēr ārsts viņu pieņems.

-Kā jutāties Anglijā? Nebijāt tāds baltais zvīrbulis?

-Sākumā es neko nesapratu. No visām malām sabraukušie studenti runāja katrs savā angļu valodā, ar savu īpašu akcentu, un man jau sāka likties, ka esmu kļūdījies savā izvēlē. Tas bija šausmīgi. Pēc tam pieradu. Pirmajos mēnešos es arī nesapratu, kas ar mani noticis. Tīri fiziski jutos slikti. Vēlāk man pielāca, ka divus mēnešus man neviens nav pieskāries. / Nav nekāds noslēpums, ka cilvēkam kā bioloģiskai būtnei nepieciešama fiziska saskarsme, vienalga, kādā izpausmē, vai tas būtu rokasspiediens, vai apskāviens. / Tā taču bija Anglija, kur cilvēkiem vajag personīgo telpu, un viņi nesaskaras, paši no tā ciešot. Lai to kaut kā kompensētu, mēs, ārzemnieku pulciņš, pēc dievkalpojuma parasti apskāviemies vai viens otram uzsitām uz pleca, un tad vietējie teica – nu ja, tie jau trakie ārzemnieki.

Nu bet, kad aprodā ar angļiem, kas turas izstieptas rokas attālumā, redzi – tādi paši cilvēki vien ir. Tagad man tur ir draugi, un ir tā – kad esmu tur, man ļoti gribas atpakaļ, kad esmu šeit, ļoti gribas uz turieni.

DAINA KALNA

MĒS PIE VIŅIEM

Kembridžā es iemācījos mācīties

Papildināt savas zināšanas ārvalstīs, iegūt zinātniskos grādus iespējams gandrīz ikvienam, kam interesē zinātne. Viens no šādiem cilvēkiem ir arī **ROBERTS KĪLIS**, jo 13. novembrī svinīgā ceremonijā saņēma doktora grādu sociālajā antropoloģijā Kembridžas universitātē.

Roberts Kīlis (pa kreisi) ar Māri Slokenbergu, SSE - Rīgas prorektoru, Oksfordas beidzēju

Viņa darbavieta ir Rīgas Ekonomikas augstskola, kur viņš ir asociētais profesors. Roberts Kīlis studentiem māca ekonomisko antropoloģiju. Viņa pienākumus ietilpst arī organizēt trešā - pēdējā - kursa studentiem bakalaura tēzu rakstīšanas procesu, organizēt saskarsmi

lozofijas viedokļa. 1992. gada pašā sākumā šī kundze no Anglijas atsūtīja pieteikuma formas uz Kembridžas universitāti. Man šķita, ka tas nu ir par traku, bet, ja atsūtītas ir, tad jāaizpilda. To izdarīju, aizņēmos naudu un devos uz Kembridžas universitāti. Sameklēju tajā vajadzīgo nodaļu un teicu, ka vēlos mācīties. Divi cilvēki mani intervēja, nokārtoju arī angļu valodas eksāmenu.

Pēc mēneša uzzināju, ka esmu uzņemts. Viena lieta gan ir akadēmiski uzņemts, bet otra - man vajadzēja sameklēt naudu, lai tur varētu mācīties un dzīvot. Finanšu meklējumus pagāja gads.

Mācīties sociālās antropoloģijas magistrantūrā sāku 1993. gadā. Kad pabeidzu, iesniedzu dokumentus doktorantūrā un tiku arī uzņemts. Atkal vajadzēja meklēt naudu studijām. Soreiz to darīju astoņus mēnešus. Doktorantūrā sāku studēt 1995. gadā.

- Kāda ir antropoloģijas specifika?

- Ir jāveic daudz pētījumu. Vēlams citās vietās, nevis jūsu dzimtajā pusē. Tas ir tādēļ, lai jūs "labāk redzētu" tās zemes kultūru. Ja dzīvojat savā dzimtajā pusē, tad daudz ko uzņemat kā pašu par sevi saprotamu un nepievēršat uzmanību interesantām lietām.

Es savai disertācijai izvēlējos Sibīriju, latviešu ciemu, ko sauc par Augšbebrim. Tā vienu gadu nomācījos Kembridžā, aizbraucu uz pētījumiem un tad divus gadus rakstīju disertāciju. Jūnijā man bija disertācijas aizstāvēšana, bet 13. no-

tāda kā metodoloģiska. Savācot milzīgos datus blākus, ko viņi stāsta, ko saka arhīva statistika, secinājums bija, ka nav iespējams atrast vienojošu skatījumu uz šo cilvēku grupu, kas fiziski izskatās vienota. Kur nu vēl labāk pateikt, ka tā ir kopiena, jo dzīvo vienā vietā. Taču, mēģinot analizēt, kas tur ir svarīgākais - ekonomika vai radniecība, būs noteikts skatījums uz to. Kopējā "bilde" veidosies kā dažādu skatījumu salikums, un jūs nekad nezināsiet, kurš ir svarīgākais.

Sociālo zinātņu teorētiskajā literatūrā un arī ikdienā bieži lietojam vārdu *community* jeb kopiena. Eiropas kopiena, etniskā kopiena, Internetkopiena. Kad jūs jautājat, kas tas ir, rodas problēmas zināt un definēt. Tad iznāk tā, ka kopiena ir ārkārtīgi svarīgs vārds, ar ko daudzi izskaidro sev tiesības. Piemēram, kāda etniska kopiena saka: "Mums vajag zināmas tiesības, autonomiju." Kad jūs prasāt konkrētāk, kas tas isti ir, nav atbildes. Tas ir kā tukšs vārds, ko izmanto pa labi un pa kreisi. To arī parādīju savā disertācijā. Pat tad, ja jūs koncentrējat uz acīm redzamu absolūtu kopieni, ir grūti parādīt, kas šajā brīdī ir galvenais šīs kopienas dzīvī. Līdz ar to jūsu ideoloģiskā izvēle būs tā, ko jūs uzskatīsiet par galveno, nevis tā, kas rodas no datiem. Paši dati, "bilde", kas veidojas pētniecības gaitā, nediktē izvēli, kura ir vissvarīgākā lieta. To jūs izdarāt savā prātā un, iespējams, tādēļ, ka jums ir tāda vai cita ideolo-

gievirze ir citāda.

Man bija arī tīri personiski iemesli doties uz Sibīriju, jo mani vecāki bija izsūtīti. Vēlējās redzēt, kas tā Sibīrija tāda ir. Noteiktai latviešu daļai - "moku zeme", bet daudziem latviešiem arī apsoltā zeme. Tā, kurās dēļ viņi atstāja savu dzimteni, lai dzīvotu labāk. Ne kā ekonomiski bēgļi, viņiem likās, ka tur būs labāk, un tā arī bija.

- Vai mainījās jūsu uzskati par mācībām, studējot Kembridžā?

- Šis laiks man ir devis ļoti daudz. Pirmkārt, Kembridžā es iemācījos mācīties. Tas nav tās vietas dēļ. Tā "mašīna" ir izveidota tāda, ka jūs nevarat nemācīties. Tas ir jādara ļoti daudz. Domāju, ka visi, kas ir pabijuši Kembridžā, jums to teiks. Sākumā mācījos un strādāju dienā divpadsmit stundas, kamēr "ielauzījos" visā sistēmā.

Otrkārt, lai kādu priekšmetu jūs mācītos, jums ir jāmērķē uz kaut ko, kas ir oriģināls, ja gribat iegūt grādu.

Kādēļ dod doktora grādu? Tas ir pavisam vienkāršs likums. Doktora grādu dod tad, kad darbs ir viennozīmīgs ieguldījums vai jaunpienesums zinātnē. Ja tā nav, grādu nedabūsi.

Trešā lieta - mums bija rakstības mācības, jo nepārtraukti bija jāraksta gan esejas, gan eksāmenos jāatbild rakstiski. Uzmanība bija vērsta uz to, lai pēc iespējas vienkārši, skaidri un saprotami tiktu izteiktas sarežģītas domas. Piemēram, man jāuzraksta piecu lapušu gara eseja un, lai to izdarītu, jāizla-

ram stundu - mājā, kuras galvenā funkcija ir piešķirt grādus, kur noteik lielas sapulces un kuru sauc par Senāta māju. Cilvēkiem, kas tajā dienā iet personiski saņemt grādus (to var izdarīt arī neklātienē), virs apģērba jāuzvelk noteikta veida mantija.

Kembridžā vispār uz svinīgākiem pasākumiem jāiet melnā mantijā, kurai ir pazīmes, kas viena grāda cilvēkus nošķir no otra grāda cilvēkiem. Taču uz grāda piešķiršanas ceremoniju jāvelk speciāla mantija, kam ir īpašas pazīmes.

Tā nu mēs visi - cilvēki no dažādām universitātes koledžām (universitātē ir 31 koledža) - gājām uz Senāta māju gājienā, ko vadīja "priekšā stādītājs" (*prilector*).

Ceremonija notika latīniski. *Prilector* mūs "stādīja priekšā" vicekancleram, kas arī bija tērpies savā mantijā. Tur bija arī daudz dažādu cilvēku, kuri formāli izpildīja savas funkcijas, piemēram, manieriski sasveicinājās, parunājās, sakārtoja mums, grāda saņēmējiem, apģērbus. Viriešiem bija jāiet melnās korpēs, melnās zeķēs, melnā uzvalkā, baltā kreklā un baltā tauriņā. Cilvēks var būt tērpies arī tautas tērpā, bet nekā citādi.

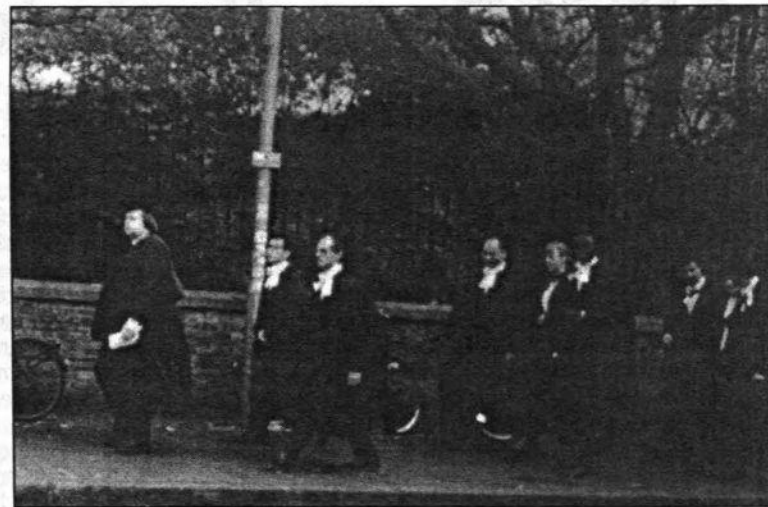
Tika izsaukta mana koledža. Tad *prilector* pagriezās pret mums, grāda saņēmējiem (mēs nācām rindā pa četri), izstiepa četrus rokas pirkstus. Mēs katrs ar labo roku pieķērāmies pie viņa pirkstiem. Tad viņš pacēla cepuri, pagriezās pret vicekancleru un latīniski iepazīstināja ar mums, sakot, ka ir pārliecināts, ka mūsu kvalifikācijas atbilst attie-

Ar apsveicēju grupu no SSE - Rīga. Fonā King's Koledžas kapella

Koledžā pirms ceremonijas - Roberts Kīlis ar SSE - Rīga rektoru A. Paalzw

Gājiens uz Senāta māju

starp studentiem un zinātnisko darbu vadītājiem, rūpējies par grāda komitejas sēdēm. Profesors Kīlis pats saka: "Tas ir tāds pusadmiņstrējošs, pusmācībaspēka darbs."

- Kāds bija jūsu ceļš augstākajā izglītībā?

- Latvijas Universitātē Vēstures un filozofijas fakultātē es iestājos 1986. gadā filozofijas specialitātē un to absolvēju 1991. gadā. Pāris gadus strādāju LU par mācībaspēku un reizē Franču licejā un Ādažu vidusskolā par skolotāju.

Tolaik, 1991. gadā, Rīgā notika Latviešu zinātnieku kongress, uz kuru bija ieradusies arī kāda sociālā antropoloģe no Anglijas, Bristolas universitātes. Viņa pie toreizējā Vēstures un filozofijas fakultātes dekāna Jura Rozenvalda interesējās, vai būtu kādi jauni cilvēki, kuriem interesētu sociālā antropoloģija. Dekāns citu starpā ieteica arī mani. Ar šo kundzi mēs sazinājāmies, parunājāmies, jo mani interesēja šī specifiskā lieta - kā vienas kultūras pārstāvjiem saprast citas kultūras pārstāvjus, tieši no fi-

vembrī - doktora grāda saņemšanas ceremonijā.

- Par ko rakstījāt savu disertāciju?

- Par latviešiem un viņu pēcnācēju paaudzēm, kuri XIX gadsimta beigās devās uz Sibīriju pēc brīvas zemes ar cara valdības atbalstu. Toreiz viņi nodibināja apmetnes un dzīvoja viensētās, nevis ciematos. Tas viņus stipri atšķīra no blakus esošajiem krieviem un baltkrieviem, kuri dzīvoja sādžās.

Mani interesēja apskatīties, kas notiek ar šo cilvēku grupu šodien, kad vairāk nekā 50 procenti ir to cilvēku pēcnācēji, kas XIX gadsimta beigās atstāja Latviju. Viņi ieradās no kultūrāli pilnīgi atšķirīgas vietas, taigas vidū izveidoja savu apmetni un izdzīvoja cauri vairākiem dzīves režīmiem - gan politiskajiem, gan ekonomiskajiem. Caur Krieviju, Padomju Krieviju un pēcpadomju Krieviju.

Pētīju, kā tas ietekmēja viņu mājsaimniecību, ekonomiku, radniecību, ģimeni. Rezultāts bija tāds, ka mana disertācija vairāk izvērtās

ģiskā ievirze. Ne politiska, bet idejiska, un jūs to mēģināt demonstrēt. Tad, kad cilvēki izvēlas, kas ir galvenais kādas kopienas raksturotājs, viņu izvēle ir idejiska, nevis balstīta uz datiem.

- Vai Sibīrijas latvieši bija jūsu īpašā interese?

- Es nevēlējos savu disertāciju rakstīt Latvijā vai vispār Eiropā. Sociālās antropoloģijas tradīcija ir tāda, ka tu brauc uz citām valstīm, pilnīgi atšķirīgām vietām kultūras ziņā, vēsturiski, ekonomiski utt.

Man likās interesanti, ka viņi, no vienas puses, ir it kā savējie, no otras puses - it kā ne. Viņiem laika gaitā ļoti maz interesēja lietas, kas Latvijā latviešiem, piemēram, nacionālie simboli, Latvijas bijušais prezidents Kārlis Ulmanis. Tas viņiem ir nulles vērtībā, jo viņi dzīvo pilnīgi citu dzīvi. Viņi netaisās braukt uz Latviju, Sibīrija viņiem ir dzimtene. Ne tādēļ, ka viņi ir dumji vai atpalikuši. Tur viss ir kārtībā, viņiem var piezvanīt. Nevienam tur ar striki maizi negriež un kazokādās netaigā. Viņu domas un

sa astoņas grāmatas. Teorija "jāsaliel" divās, trīs rindkopās, bet tā, lai tiešām būtu precīzs atstāsts - vienkāršs, skaidrs, saprotams un argumentēts. Kembridžā iemācījos arī argumentācijas mākslu. Ir jāprot argumentēt, pāliecināt neticīgus cilvēkus.

Tā bija manā disertācijas aizstāvēšana. Kamēr aizstāvējos, man neko labu daudz netaica, bet visu laiku bija komisijas "uzbrukumi", un bija jāspēj aizstāvēt savu pozīciju. Kad pēc aizstāvēšanas komisija bija apspriedusies un mani atkal iesauca iekšā, viņi teica: "Tā ir laba disertācija" un uzrakstīja ļoti labu atsauksmi.

Ļoti patīkami, ka ir šāda nopietna attieksme pret to, ko jūs darāt.

Šīs trīs lietas ir ļoti vienkāršas: daudz un ārkārtīgi mērķtiecīgi strādāt!

- Kāda bija grāda saņemšanas ceremonija?

- Tā, salīdzinot ar citiem izlaidumiem, ir ārkārtīgi vienkārša, bet ļoti sena - no viduslaikiem. Ir strikti noteikts rituāls, un viss notiek apmē-

cīgajam grādam. Tad *prilector* atkal pacēla cepuri, mēs atlaidām viņa pirkstus un pa vienam tikām izsaukti pie vicekanclera. Aizgāju, nometos vicekanclera priekšā ceļos, saliku plaukstu kopā. Vicekanclers saņēma ar savām rokām no abām pusēm manas saliktās plaukstas un latīniski noskaitīja formulu, ka ar viņa došu autoritāti šis doktora grāds tiek piešķirts no Trīsvienības Dieva Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā. Tas ir viss. Es piecēlos, paklanījos un gāju ārā. Šī ir ceremonija, bez kuras grāds it kā neskaitās piešķirts. Bija arī skatītāji - katram beidzējam kā viesi var būt trīs cilvēki. Ļoti vienkārši un nekā lieka.

MĀRA SADOVSKA

P. S.

Nākamajā "Universitātes Avīzes" numurā lasiet intervijas ar profesoru Robertu Kīli otro daļu, kurā paustas viņa pārdomas par augstāko izglītību Latvijā, arī par Latvijas Universitāti.

LIELAIS SPORTS

Ikgadējā "US" kausa izcīņa volejbolā

No 25. oktobra līdz 3. novembrim, laikā, kad apkārt svilpoja rudenīgie vēji un lietus samērcēja kļīstošos gājējus Rīgas ielās, notika kārtējā "US" kausa izcīņa volejbolā. Tās galvenais mērķis bija noskaidrot šī gada spēcīgāko, veiklāko un vienotāko komandu gan puišiem, gan meitenēm.

Atšķirībā no jau ierastajām Ķīmijas fakultātes telpām, šogad spēles notika Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes sporta zālē. Lai gan Rīgas centra fakultāšu komandu pārstāvējiem šoreiz nācās doties uz Pārdaugavu, tomēr, neskatoties uz drūmo laiku ārā, sporta zāle bija nemainīgi piepildīta ar dedzīgiem lūdzinātājiem, kas "cēlās un krita" par saviem volejbola "spečukiem". Skatītājiem tiesām nebija jāviļas, jo spēles bija spraigas un noritēja bez īpaši lieliem kavējumiem. Ikviens, kuram pirmdienas un trešdienas vakaros radās vēlme pavērot visnotaļ simpātisku dāmu spējas volejbola spēlēšanā, varēja no plkst. 18.00 līdz plkst. 21.30 savas ilgas papildīt, atrodoties Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes sporta zālē. Savukārt visi, kuri bija nolīgojušies redzēt staltu puišu māku sprigani lēkāt pakal baltajai bumbai, varēja to darīt veselās piecas dienas, jo šogad "US" kausu vēlējās iegūt desmit puišu komandas (pagājušajā gadā - 8) un sešas dāmu komandas (pagājušajā gadā - 8).

25. oktobrī "US" kausa izcīņa sākas ar dāmu spēlēm. No divām meiteņu apakšgrupām finālā izcīnā par 1. un 2. vietu izģāja fizmatu un Ekonomikas un vadības fakultāte.

Cīņā par pirmo vietu zālē gaiss un enerģija bija sakarsēta līdz baltkvei, jo ne "fizmatu", ne "ekonomistu" meitenes tik viegli negribēja padoties. Spēle aizrāva ikvienu līdzju-

tēju, un ovācijas pierībināja visu fakultāti. Sīvā cīņā ar pēdējo spēku izrāvienu 2 : 1 (15 : 25; 29 : 27; 25 : 23) uzvarēja fizmatu komanda, tādējādi iegūstot tiesības paturēt jau pagājušajā gadā iegūto čempionu titulu. Arī šogad par labākajām spēlētājām tika atzītas Inga Pūliņa un Inguna Minusa. Pirmās vietas ieguvējām tika pasniegtas "US" pārstāvja K. Zaļkalna sarūpētās balvas - diplomu, kaus, torte un atspirdzinošs dzēriens.

Trešo vietu šogad ieņēma mājinieces, Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes komanda, kura diezgan rāmā spēlē ar 2 : 0 (25 : 10; 25 : 15) uzvarēja VSI meitenes. Piektajā vietā ierindojās Ķīmijas fakultāte. Diemžēl nezināmas likstas bija piemēklējušas Vēstures un filozofijas fakultātes komandu, kura neieradās pat uz priekšsacīkstēm un tādēļ tika diskvalificēta.

Puišu komandas tika sadalītas trīs apakšgrupās, no kurām finālā piedalījās pirmās vietas ieguvēji. Bez priekšsacīkstēm vēl finālā izvirzījās VSI puiši, topošie sporta pedagogi. Savu profesionalitāti viņi demonstrēja nenoliedzami pārliecinoši, tomēr viņiem nebija īpaši viegli uzvarēt Juridiskās fakultātes volejbolistus, kuri no puišu komandām vienīgie izcēlās ar vienotām formām. Un tā, VSI labākie spēlētāji Klāvs Zaļkalns un Edgars Sebežs ierindojās pirmajā vietā, ar 2 : 0 (25 : 18; 25 : 21) pieveicot "juristus". Tomēr kausu VSI kārtējo reizi nesaņēma, jo, pēc likuma, ja uzvar nākošie sporta pedagogi, kausu saņem otrās vietas ieguvēji. Tādējādi Juridiskā fakultāte varēja paturēt jau pagājušajā gadā saņemto "US" kausu.

Šogad ļoti sparīgi uz augšu no sestās vietas pakāpās arī PPF puiši,

kuri ieņēma trešo vietu un nobīdīja maļā pagājušā gada trešās vietas ieguvējus - Ekonomikas un vadības fakultātes komandu. Tālākajās vietās ierindojās Vēstures un filozofijas fakultāte, Ekonomikas un vadības fakultāte, "fizmatu" puiši, Ģeogrāfijas fakultātes volejbolisti, Ķīmijas, Medicīnas un Svešvalodu fakultātes puišu komandas. Pēdējās divas neieradās uz fināla izspēli, tāpēc tiesniešiem radās grūtības noteikt vietu kārtību.

Puišu uzvaras prieku papildināja šampanietis un tortes. Laikam jau puiši izskatījās miesās stiprāki un garā vairāk noguruši, jo kā uzmundrinājumu viņiem izsniedza šampanieti, kamēr meitenēm veldzi sniedza aromātisks melns "padzēriens".

Tiesnešu kolēģija šogad bija ziedošā sastāva: starp septiņiem staltiem briežiem - Klāvu Zaļkalnu, Aldi Jaundžeikaru, Edgaru Sebežu, Girtu Martinsonu, Daini Bautri, Ringoldu Stālu un Edgaru Zaiženiņu - ne mazāk kompetenti darbojās nepielūdzamās tiesneses Zane Biķe un Inese Čaunāne. Tā kā nevienu nūdrošu un neapmierinātu sportistu vai līdzjutēju gaiteris nevarēja satikt, tad droši var teikt, ka tiesnešu darbs ir ticis ļoti novērtēts. Taču nekas nebūtu varējis notikt tik raitā kārtībā, ja nebūtu galvenā tiesneša Egļa Rubeņa vērigās acs, kas visas ķibeles laikā pamanīja un novērsa.

Un tā - kārtējais "US" kausa izcīņas posms ir beidzies. Kādam ir veicies labāk, citam - sliktāk. Tomēr cerams, ka līdz nākošajam gadam visi būs uzkrājuši jaunu cīņas spar un "lidojošās bumbas" spēlētāju pulks būs krietni pieaudzis.

INESE BALODE,
2. kursa studente

Basketbola diena

Balvu saņem apvienotā "BBF" komanda

29. novembrī norisinājās Lielās balvas izcīņas sacensības basketbolā. Pieņemot kopā pavisam bija 219 dalībnieki (10 sieviešu un 32 vīriešu komandas). Daudzo komandu dēļ spēles ievilkās līdz pat vēlam vakaram. Vīriešiem šajā grūtajā pārbaudījumā uzvarēja EVF komanda, finālā pārspējot FMF komandu. Trešajā vietā palika JF komanda. Sievietēm arī uzvarēja EVF komanda, finālā pārspējot FMF spēlētājas, bet trešajā vietā atstājot PPF spēlētājas.

Galvenā tiesnešu kolēģija - VSI studenti

Katrs darbs nes augļus

Šķiet, vasaras laiks jau aizmirstībā gul, taču gribētos atgriezties, lai pastāstītu par divu Universitātes meiteņu sasniegumiem.

Pats sākums bija maijā, kad Lietuvā notika SEEL studentu spēles (kādā pavasara avīzē bija raksts par SEEL spēlēm Kauņā). Tur šīs meitenes ieguva pirmo vietu bičvolejbolā (pludmales volejbolā sk. PS.).

Pagāja vasara un....

Iespējams, kāds dzirdēja augusta Panorāmas sporta ziņās vai arī izlasīja avīzē "Sports", ka Inga Pūliņa un Inguna Minusa (fizmatu meičas - abas mācās Fizikas un matemātikas fakultātē) ir izcīnījušas mirdzošas zelta medaļas Eiropas junioru čempionātā U-23 bičvolejbolā, kas notika šā gada augustā Grieķijā. Tie nebija tikai vārdi, bet gan reāls sasniegums. Tik augsts sasniegums nāca negaidīti gan pašām meitenēm, gan arī mājiniekiem. Katrs zina, ka augstus rezultātus (ne tikai sportā, bet arī mācībās) nevar sasniegt bez darba. Visa vasara tika pavadīta, sūri strādājot, un darbs attaisnojās - iegūta zelta medaļa.

Par iespēju piedalīties Eiropas junioru čempionātā U-23 bičvolejbolā tika uzzināts tikai mēnesi pirms sacensībām.

Lai varētu piedalīties Eiropas junioru čempionātā U-23 bičvolejbolā, vajadzēja tikai aizbraukt, tas ir, pašiem jāpmaksā ceļš, par pārējo parūpējās rīkotāji. Ceļa nauda tika atrasta. Uz Grieķiju lidojām caur Londonu. Atēnas pārsteidza ar svelmi. Tādā karstumā mēs vēl nekad nebijām bijušas. Un tad sākās piedzīvojumi. Vispirms, mūs neviens nesaugādīja. Stunda bija garām, bet neviena. Ko darīt? Bija trīs nakti, bet tad pie mums pienāca kāds vīrietis: vai esat no Latvijas?

Pirmā diena. Kāds karstums, kā tie cilvēki var izturēt!? Vienīgā paslēptuve no saules - istaba. Pēcpusdienu. Ejām izmēģināt Grieķijas smiltis. Arprāts, cik karstas, vai tas ir normāli? Nav taču iespējams pat paskriet pa tām, kur nu vēl stāvēt. Aukstais ūdens netika želots, vienīgais sliktums - smiltis vairs nav tik irdenas kā sākumā. Mūsu Jūrmalas smiltis ir daudz labākas. Pirmais ie-

Attēlā no kreisās: Inguna un Inga kopā ar treneriem

spaidis par pretinieciem - viņas taču daudz labāk spēlēja, ko mēs te darām?? Dažas pat ir pabijušas Eiropas tūrēs, bet mēs tikai sētas mačos. Bet tad spēle pēc spēles, diena pēc dienas, un finālā esam. Fināla pretinieces - austrietes. Rit pirmais sets, mēs vinnējam. Un nu gribam mainīties laukuma pusēm, lai spēlētu otro setu, bet te tiesnesis paziņo, ka esam Eiropas junioru čempiones (U-23). Mēs nesaprašām. Izrādās bija jāspēlē tikai viens sets, bet mēs gatavojāmies uz diviem...

PS. Tiem, kas nezina, kas ir pludmales volejbols. Tā ir komandas spēle (tāpat kā klasiskais volejbols). Komandā spēlē tikai 2 cilvēki. Spēle notiek smiltīs (piem., Jūrmalas smiltis) un ar speciālu (mazliet atšķirīgu no parastās) bumbu. Laukums ir tikpat liels - 9*9m². Tikla augstums vir. -2.43 m, siev. -2.24m. Bičvolejbolā nedaudz atšķiras spēles tehnika un noteikumi.

INGA un INGUNA

Dalībnieku rekordskaits - 142!

LU Lielās balvas izcīņas sacensības galda tenisā uzstādīts rekords - savu meistarību rādīja 142 šīs spēles cienītāji. Kā zināja teikt iepriekšējo sacensību organizators, toreiz pasniedzējs, bet tagad lektors Egils Rubeņis - pagājušoreiz šis skaits sasniedza 103 dalībniekus.

Tā kā vīriešu konkurencē uz vienu galdu bija 10 spēlētāji, tad līdz sirds patikai izspēlēties nedabija. Toties spēcīgākie paspēja pamatīgi.

Iepriecināja tas, ka uz sacensībām ieradās pat divi ar ceļgala traumām (lai aizstāvētu fakultātes godu). Te pateicības vārdus var teikt Fizikas un matemātikas fakultātes sporta kopas priekšsēdētājam I. Minusaj, kura spēja pārliecināt traumēto J. Čaļenko, kurā pat nenāk uz treniņiem, bet sacensībās ieradās un finālspēlē izcīnīja pirmo vietu.

No Bioloģijas fakultātes Maksims Rapoportns nesen autokatastrofā bija traumējis ceļgalu, tomēr ieradās un izcīnīja otro vietu.

Žēl, ka uz sacensībām neieradās tie, kuri savā laikā bija trenējušies galda tenisā: brāļi Raivis un Aivis Konstantinoviči no Fizikas un matemātikas fakultātes un tie nedaudz, kuri apmeklēja galda tenisa nodarbības. Ja viņi piedalītos, šo sacensību dalībnieku skaits būtu vēl lielāks. Ņemot vērā lielo dalībnieku skaitu un sportistu aktivitātes, nākamgad būs jārinko divu dienu sacensības. Tie sportisti, kuri zaudē pirmo un otro spēļu kārtu, nāk spēlēt nākošajā dienā vai pat pēc nedēļas. Šoreiz nestartēja tikai divu fa-

kultāšu komandas: Teoloģijas un Medicīnas. Salīdzinot komandu cīņas rezultātus, var teikt, ka tie ir ļoti blīvi un daudzām komandām ir vienāds punktu skaits. Tikai labākā individuāli izcīnītā vieta deva komandai augstāku vietu.

- Vīrieši:**
1. vieta - Komarovs - Ģeogrāfijas fakultāte
  2. vieta - M. Rapoportns - Bioloģijas fakultāte
  3. vieta - G. Grīnbergs - Fizikas un matemātikas fakultāte
- Sievietes:**
1. vieta - J. Čaļenko - Fizikas un matemātikas fakultāte
  2. vieta - A. Orlova - Ekonomikas un vadības fakultāte
  3. vieta - O. Zolotorjova - Ekonomikas un vadības fakultāte

- Komandas:**
1. vieta - Ekonomikas un vadības fakultāte - 992 punkti
  2. vieta - Fizikas un matemātikas fakultāte - 47 punkti
  3. vieta - Ģeogrāfijas fakultāte - 31 punkts

GENĀDIJS KARTUZOVS,
LU lektors, s/k "US" galda tenisa treneris

Apbalvošana Grieķijā. Mēs esam pirmās

Uzmanību, šahisti!

7. decembrī pl. 15.45 Aspazijas bulv. 5, s/k "US" telpās (312. kab.), notiks LU kausa izcīņas sacensības šahā. Komandas sastāvā 3 kungi un 1 dāma.

INFORMĀCIJA, SLUDINĀJUMI, REKLĀMA

Student!

Tev ir iespēja piedalīties "UA" Ziemassvētku numura veidošanā un saņemt arī vērtīgu balvu! Kas jādara?

Uzraksti un atsūti interesantu stāstiņu par neparastiem (bet patiesiem) atgadījumiem 1999. gadā vai arī par pārsteigumiem, piedzīvojumiem bagātām Jaungada vai Ziemassvētku svinībām!

Protams, tuvojās sesija un kā jau kārtīgs students esi diezgan aizņemts, tāpēc nepgrūti sevi, neraksti ļoti ilgi, bet gan emocionāli un interesanti!

Stāstus gaidām līdz 6. decembrim. Pastkastīte atrodas Raiņa bulv. 19 vestibulā, ja sūtāt pa pastu, tad indekss ir LV - 1586.

Lai izdodas!

Pateicība

LU Medicīnas fakultāte izsaka patiesu pateicību Jelgavas Psihoneiroloģiskajai slimnīcai par Veltas Anšbergas vadībā sagatavotā latviešu izdevuma "Psihiatriskā rehabilitācija" William Anthony, Mikal Cohen, Marianne Farkas Bostonā izdotās grāmatas 90 eksemplāru dāvinājumu mūsu fakultātei. Jelgavas slimnīcas dāvinājums būs labs papildinājums LU bibliotēkas Medicīnas nodaļai un ļoti patīkams poligrāfiskā izpildījuma ziņā, kā arī saturiski moderns mācību līdzeklis mūsu vecāko kursu studentiem psihiatrijas kursa apguvei.

Pateicamies kolēģiem par atbalstu!

ULDIS VIKMANIS,
LU Medicīnas fakultātes dekāns

Aicina Studentu teātris

LELDE STUMBRE "LOTO". Pirmizrāde LU Studentu teātrī, 1. decembrī plkst. 19.00 Ķīmijas fakultātes aktu zālē, K. Valdemāra ielā 48.

Aizgājušās vasaras lielais piedzīvojums - trīs karsti festivāli - ir jau pagātnē, taču tajos izauklētais iestudējums, kas ir Studentu teātra sveiciens Universitātei 80 gadu jubilejā, drīz vien būs sagaidāms savu oficiālo pirmizrādi. Tas nav īpaši biežs, tomēr regulārs notikums. Parasti reizi gadā ansamblis nāk klajā ar jauniestudējumu. Arī šoreiz, kad aizsākta teātra 54. sezona, uzņemti jauni un, šķiet, perspektīvi dalībnieki. Studentu teātris ir daļa no lielās, ļoti daudzveidīgās un neprognozējamās amatiereteātru saimes, kura reizi četros gados svin savus lielos svētkus. Tautas teātru salidojums notika deviņo reizi. Šovasar robežpilsētās - Valkā un Valgā. Festivālā "eksponējamo" izrāžu godā pēc atlases skatēm, mums pašiem negaidot, iekļuva tobrīd vēl negatavais "Loto" iestudējums. Jūlijā "salidoja" 104 (!) amatiereteātri ar visām no tā izrietošajām sekām - atklāšanas nakts svētkiem, noslēguma balli un desmitiem izrāžu pa vidu. Valkas iedzīvotāju skaits uz četrām dienām gandrīz dubultojās.

Savu izrādi spēlējām karstas dienas pievakarē, šaurā kamerzālītē, faktiski palielā, nevēdināmā istabā, kur visu dienu jau bija spēlētas izrādes. Bija liels gandarījums, ka izdevās ne vien neļaut skatītājiem iemigt (tam bija visi sinoptiskie priekšnoteikumi), bet arī likt aktīvi dzīvot līdzī. Veiksmīgās "kaujas kristības" iedvesmoja turpmākajiem festivāliem.

Nākošais - Dobeles "Pitons" - notika pēc nedēļas. Tas, lai arī mazāka mēroga, bija tikami kompakts un, kā vienmēr, sirsnīgs festivāls. Saņēmām žūrijas atzinību un diplomus kā par iestudējumu, tā arī par aktieriskām veiksmēm. Augustā piedalījāmies Alūksnes festivālā "Kamerizrāde - 99 un Rainis". Blakus diviem Raiņa "Pūt, vējini!" iestudējumiem tika spēlētas arī vairākas kamerizrādes.

Mūsu "Loto" atklāja šo festivālu. "Latīņa ir pacelta augstu," pēc izrādes sacīja žūrijas locekle, Kultūras akadēmijas profesore, mākslas doktore Līvija Akurātere. Tā bija negaidīti liela uzslava, tāpēc arī gandarījums jo lielāks. Reta dāvana mūsu ikdienas darbā.

Lugas "Loto" darbība notiek kādas ģimenes mājā. Tās locekļi veido lugas varoņu kodolu. Viņiem piebiedrojušies: kāda maza meitene, jauna sievietē un nevienam no klātesošajiem nepazīstams kungs (kā viņš šē uzradies?!). Lai aizpildītu laiku, viņi uzsāk spēli. Laikam ritot, mainās spēles iemesls un jēga. Un vai tas vispār vairs ir loto, varbūt kas cits? Bet arī mainās gadalaiķi un varbūt arī laikmeti.

Lomās redzēsiet - pamata un dublējošā sastāvā - Ingu Alsiņu, Ievu Alberti, Inesi Niedoliņu, Litu Bērziņu, Agnesi Tabori, Signi Valtīņu, Andreju Krūmiņu, Oskaru Staņu, Dzintaru Vitoliņu un šo rindu autoru

VISVALDI KLINTSONU

The Soros Foundation Latvia
CEU Fellowships and Mobility Grants

Fellowship programs are for faculty in Latvia to come to CEU to perform research or curriculum development. Mobility Grants are for CEU professors to visit other universities for guest lectures or short courses. All Academic departments and programs at CEU are actively involved in the Fellowship and Mobility Grants and can host fellows or send their faculty for short lecturing trips into the region. Therefore, we accept requests or applications in the following disciplines areas: Gender and Culture, Economics, Environmental Science and Policy, History (Modern and Early Modern), International Relations and European Studies, Legal Studies (Business, Constitutional and Human Rights Law), Medieval Studies, Nationalism, Political Science, Sociology and South East European Studies.

* The CEU lectures Mobility Program enables institutions of Higher Education in Latvia to receive CEU professors for short lecturing visits (up to one week). Any university may request such a visit, as long as the request is for a discipline area that we teach. This is an opportunity to all those interested in establishing stronger contacts with the CEU or to those who need short term expertise in particular subject area. CEU pays all the costs related to a CEU professor's visit.

* MA Development Fellowships provides regional academics who are developing or wish to revise a taught Master level course with a month's fellowship at CEU. During their stay, academics can use CEU's library, curriculum facilities and academic expertise to build a relevant syllabus. Whilst at CEU, Fellows are also given the chance to view and incorporate pedagogical approaches to post-graduate teaching as practiced by CEU professors. The fellowship covers travel costs to/from Budapest or Warsaw, plus accommodation and a stipend of \$750 for the month.

* Junior and Senior Research Fellowships is designed to increase exchange between scholars of region and CEU, and also to promote original research which can be of practical benefit to a particular country or region. These are Research Fellowships at CEU lasting from one to six months. Candidate should hold a Ph. D. or equivalent, is an academic of established (preferably national) standing within his/her discipline and be affiliated with teaching or research institution in Latvia. For both types of Fellowship we cover travel costs to/from Budapest or Warsaw, accommodation and a monthly stipend (\$750 per month for junior fellows and \$2000 per month for senior fellows).

For further information, please contact:

Soros Foundation - Latvia Educational Advising Center, Raiņa Blvd. 19, room 243, Riga, LV-1586, Dace Visnola, phone 7-228656, e-mail: dvisnola@lanet.lv or ECHO office 1051 Budapest, Nador utca 9., Hungary. Tel.: (361) 3273271, Fax: (361) 3273190. E-mail: echo@ceu.hu. WWW address: <http://www/ceu/hu/echo>

KINO KONKURSS

Brīvbiļete uz "Rīgu"

1. Kā SAUC Baltijas valstu kopsadarbības spēlfilmu, KURAS PIRMIZRĀDE TIKA DEMONSTRĒTA 26. NOVEMBRĪ "RĪGĀ"?
2. Cik īsfilmu ietilpst šajā spēlfilmā UN KĀ TĀS SAUC?
3. Kurš NO LATVIEŠU RAKSTNIEKIEM IR ŠAJĀ SPĒLFILMĀ IETILPSTOŠĀS LATVIEŠU ĪSFILMAS SCENĀRĪSTS?
4. KĀ SAUC ŠIS LATVIEŠU ĪSFILMAS TRĪS ĢALVENO LOMU TĒLOTĀJUS?

Atbildes gaidīsim nedēļas laikā NO LAIKRAKSTA IZNĀKŠANAS BRĪŽĀ "UA" redakcijā Raiņa bulvārī 19, 136. telpā

Fukšu balle atkal
notiks 1. decembrī
Bulļu - 5.
kopmītnē

KONKURSS

... ar "Jumavu"

Iepriekšējā konkursa pareizās atbildes:

1. Abate - katoļu sieviešu klostera priekšniece.
Abažūrs - spuldzes apsegs, kas atstaro gaismu vai maziņa gaismas spilgtumu.
Abiturients - vidējās mācību iestādes beidzējs, pēdējās klases audzēknis.

2. Buona sera! - Labvakar!
Arrivederci! - Uz redzēšanos!
Addio! - Ardieu!
Si, grazie! - Paldies, jā!
Prego! - Lūdzu!

3. Iepriekšējā "UA" tika sagatavots raksts "Kā vingrināt atmiņu?", izmantojot "Jumavā" izdoto grāmatu "Saskarsme audzēkņiem.", savukārt Nr. 2 stāstījām par M. Grinbergas "Materiālmācību galdniekiem", H.G. Gadamera "Patiesību un metodi", A. Viksnas "Personāla vadību", "Mazā biznesa kursu", "Tirgziņas pamatiem", "Saskarsmi audzēkņiem" un par "Angļu - latviešu skaidrojošo datorvārdnīcu".

Pirmo vēstuli ar pareizajām atbildēm saņēmām no Anitas Kovaļevskas (Juridiskās fak. stud.), gaidīsim Tevi pēc balvas īsi pirms Ziemassvētkiem.

Savukārt Andžela Pankova, Inga Grinberga, Inta Veide un Sanita Lielbārde ir laipni aicinātas uz "UA" redakciju saņemt "Jumavā" izdotās grāmatas!

"Universitātes Avīze"

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS
Saimnieciskos jautājumus kārtō MAREKS LAUVA

LU studentiem, mācībspēkiem, darbiniekiem

Mēs esam skaistumkopšanas salons tepat blakus LU lielajai mājai **Arhitektu ielā**

Mums ir ideja - sniegt vislabāko, lai būtu pa kabatai arī jums. Uzrādot apliecību, kas liecina par piederību Latvijas Universitātei, jūs iegūstat **atlaidi!**

- matu mazgāšana, griešana, veidošana
- solārijs
- daudz kas cits

Ēģūstot klienta karti, jūs piedalāties loterijā, kurā visi laimesti ir pilni

Arhitektu ielā 1
Tel. 7212327

Ķeļš pie mums:

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV 1586 (pastkastīte atrodas vestibulā, blakus taksofoniem)
Tālruni: 7034328, 7034329; Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv
Mājas lapa Vispasaules tīmeklī: <http://ieva05.lanet.lv/~luua>
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.